

18 octombrie 2011
Hotel Radisson Blu, București

GDF SUEZ

ediția a IV-a

CONFERINȚA OXYGEN

ediția a IV-a

CONFERINȚA OXYGEN

18 octombrie 2011

Hotel Radisson Blu, București

Implicatiile transpunerii celui de-al treilea Pachet Legislativ pentru piata romaneasca de gaze naturale

Iuliana Craiciu

Partner

MUȘAT & ASOCIAȚII

GDF SUEZ

Stadiul implementării

- **Al Treilea Pachet Energetic – termen de transpunere 03.03.2011**
  - Directiva 2009/73/EC - gaze naturale;
  - Regulamentul 713/2009/EC - Agentia pentru Cooperarea Autoritatilor de Reglementare din Domeniul Energiei;
  - Regulamentul 715/2009/EC - acces la sistemele de transport al gazelor naturale
- **29.09.2011, Comisia Europeana demereaza procedura de infringement impotriva Romaniei pentru necomunicarea stadiului implementarii**
- **In replica, autoritatile romane – al Treilea Pachet Legislativ va fi implementat in termen de 2 luni**
- **Implementarea este propusa sub forma unui proiect de lege care amendeaza Legea 351/2004 (proiect supus dezbaterii publice in septembrie 2011)**

Regulamentul 715/2009/EC – aplicare directă

OBIECTIVE:

- Norme nediscriminatorii pentru condițiile de acces la sistemele pentru transportul gazelor naturale;
- Norme nediscriminatorii pentru condițiile de acces la instalațiile GNL și de înmagazinare;
- Piața angro funcțională și transparentă, cu un nivel ridicat al siguranței alimentării cu gaze, și asigurarea mecanismelor de armonizare a normelor de acces la rețea pentru schimburile transfrontaliere de gaz.
- LINII DIRECTOARE pentru realizarea obiectivelor enunțate (România le poate completa cu măsuri mai detaliate)

Regulamentul 715/2009/EC – aplicare directa

DISPOZITII:

- Comisia Europeană avizează certificarea operatorilor de transport și de sistem
- Inițierea European Network Transmission & System Operators (ENTSO) – finalizarea și funcționarea pieței interne a gazelor naturale și a comerțului transfrontalier
- Elaborarea codurilor de rețea (cu caracter transfrontalier) de către ENTSO la solicitarea Comisiei – principiile nediscriminării, concurenței efective și funcționării eficiente a pieței

Regulamentul 715/2009/EC – aplicare directă

DISPOZITII:

- Tarifele (sau metodologia de calcul) de racordare și acces la rețele, de transport și distribuție, de furnizare servicii echilibrare, de acces la infrastructuri tranfrontaliere, de acces al tertilor la rețele de de transport și distribuție – transparente, nediscriminatorii și reflecta costurile reale suportate de operatori
- Operatorii de transport și de sistem ofera în mod nediscriminatoriu:
  - Servicii de acces al tertilor la rețea
  - Servicii de acces al tertilor cu privire la instalațiile de înmagazinare și la instalațiile GNL
- Comercializare transparentă și nediscriminatorie a drepturilor de capacitate

Regulamentul 715/2009/EC – aplicare directa

DISPOZITII:

- Operatorii de transport si de sistem pun in aplicare si publica:
  - mecanisme de alocare a capacitatii nediscriminatorii si transparente
  - proceduri de gestionare congestii nediscriminatorii si transparente

- Transparența servicii furnizate de operatorii de transport si de sistem: - informatii detaliate privind accesul efectiv la retea si la capacitatile de inmagazinare

Directiva 2009/73/EC – transpunere

➤ Independența transportului de producție și furnizare

➤ Proiect de lege:

- În proiectul de OUG propus inițial se optase pentru “ownership unbundling”
- Proiectul de lege propune opțiunea “Operator de sistem independent” (ISO)
- Procedura de certificare a ISO în conformitate cu Regulamentul 2009/715/EC și Directiva 2009/73/EC

Măsurile necesare îndeplinirii condițiilor de certificare ISO stabilite în termen de 90 de zile de la intrarea în vigoare a legii, prin HG

Directiva 2009/73/EC - transpunere

➤ Independența operatorului de înmagazinare

➤ Proiect de lege:

- **ART. 55 (1)** – “Un operator de înmagazinare care face parte dintr-un operator economic integrat pe verticală, trebuie să fie independent cel puțin în ceea ce privește forma juridică, organizarea și procesul de luare a deciziilor față de alte activități care nu au legătură cu transportul, distribuția sau înmagazinarea.”

- **Una dintre soluțiile posibile: Inițierea unei companii separate de Romgaz, care să asigure activitatea de înmagazinare, scoasă din subordinea Ministerului Economiei.**

Directiva 2009/73/EC - transpunere

➤ Independența operatorului de distribuție

➤ Proiect de lege:

- **ART. 50 (1)** – “În cazul în care operatorul de distribuție face parte dintr-un operator economic integrat pe verticală, acesta trebuie să fie independent cel puțin în ceea ce privește forma sa juridică, organizarea și procesul decizional, în raport cu celelalte activități care nu au legătură cu distribuția; această regulă nu creează obligația separării proprietății asupra activelor operatorului de distribuție față de operatorul economic integrat pe verticală.”
- **Excepție:** operatorii de distribuție care deservește un număr de cel mult 100.000 de clienți finali.

Directiva 2009/73/EC - transpunere

➤ Definirea notiunii de “*consumator vulnerabil*”

➤ **Proiect de lege:**

- “Client vulnerabil – client final aparținând unei categorii de clienți casnici precum și clientul final care furnizează servicii sociale esențiale, cum ar fi asistența medicală sau îngrijirea copiilor, activități educative și alte servicii sociale și servicii indispensabile pentru funcționarea statului, stabiliți prin Hotărâre a Guvernului.”

Directiva prevede o notiune mai restransă a clienților casnici vulnerabili, respectiv cei care nu dispun de resurse materiale suficiente, urmărind protejarea acestora prin aplicarea prețurilor reglementate!

Directiva 2009/73/EC - transpunere

➤ Definirea notiunii de “*serviciu public*”

➤ **Proiect de lege:**

- “Serviciul public” - obligația care constă în activitatea organizată/autorizată pt. satisfacerea cerințelor de interes public
- Obligațiile de serviciu public – stabilite de ANRE prin licențe sau autorizații, precum și prin reglementări specifice.
- ANRE elaborează la fiecare 2 ani, un raport referitor la prețurile reglementate ca obligații de serviciu public și impactul acestora asupra pieței de gaze naturale.
- Dacă ANRE constată necesitatea menținerii prețurilor reglementate ca obligații de serviciu public pentru unele categorii de clienți și după data de 31 decembrie 2015, acest termen poate fi prorogat.

Directiva 2009/73/EC - transpunere

➤ Definirea notiunii de “serviciu public”

• Discutii legate de definirea notiunii de “serviciu public”:

- Se lasa posibilitatea ANRE (si nu Parlamentului) de a emite reglementari privind stabilirea obligatiilor de serviciu public;
- Se asimileaza notiunea de “preturi reglementate” cu notiunea de “serviciu public”, justificandu-se in acest fel posibilitatea prorogarii pe durata indefinita a termenului limita de liberalizare a pietei”;

➤ Concesionarea serviciului de distributie se poate face la solicitarea persoanelor interesate

Directiva 2009/73/EC - transpunere

➤ Liberalizarea pieței - eliminarea prețurilor reglementate

➤ **Proiect de lege:**

- Eliminare treptată a prețurilor reglementate pentru clienții finali (cu excepția clienților vulnerabili) și a “cosului de gaze” –2012-2015

- Se lasă deschisă opțiunea aplicării prețurilor reglementate în beneficiul unor mari clienți industriali și după 2015
- Prin definiția largă dată “consumatorului vulnerabil” toți clienții casnici sunt exceptați de la liberalizare, indiferent de situația materială!

Directiva 2009/73/EC - transpunere

➤ Consolidarea drepturilor consumatorilor

➤ **Proiect de lege: Obligatii suplimentare pentru furnizori:**

- asigura înmagazinarea gazelor naturale, conform reglementărilor ANRE;
- încheie contracte de achiziție a gazelor naturale astfel încât să asigure acoperirea consumului pentru clienții săi;
- Informarea clientilor cu privire la consumul acestora pe o perioadă ce cuprinde cel puțin ultimii 5 ani de zile;
- înființeaza puncte unice de contact pentru informarea clienților finali;
- posibilitatea schimbării furnizorului în termen de 3 săptămâni;
- clienții au la dispoziție mai multe modalități de plată a contravalorii consumului de gaze naturale.

Directiva 2009/73/EC - transpunere

➤ Independența autorităților de reglementare și competențe sporite

➤ Proiect de lege:

- ANRE – autoritate administrativă autonomă cu personalitate juridică și patrimoniu propriu, autofinantată, independentă;
- ANRE – buget propriu de venituri și cheltuieli (finanțarea cheltuielilor curente și de capital se realizează integral din venituri proprii);
- Venituri proprii - tarife pentru acordarea de licențe, autorizații și atestate, contribuții anuale percepute operatorilor economici din sectorul energiei și gazelor naturale);
- ANRE – competențe specifice sporite.

Directiva 2009/73/EC - transpunere

- Salarizarea personalului exceptata de la Legea 284/2010 privind salarizarea unitara (se urmareste astfel reducerea fluctuatiilor de personal).

• Se asigura autonomia financiara a ANRE

- Presedinte si vice-presedinte ANRE – numiti de Prim-ministru;
- Comitetul de Reglementare al ANRE – presedinte, vicepresedinte si 5 reglementatori (personal ANRE) – numiti de Prim-ministru;
- Comitetul consultativ (asista Comitetul de Reglementare) – 11 membri numiti de Prim-ministru.

• Discutii privind independenta reala: numirile ar trebui facute/aprobate de Parlament.

Masuri legislative complementare

- **Regulament UE privind Integritatea și Transparența Pieței de Energie – adoptat pe 10 octombrie 2011**
- Masuri privind tranzactionarea pe piața angro (contracte și instrumente derivate privind aprovizionarea, producția și transportul de gaze naturale sau energie electrică în UE):
  - Interzice folosirea de informații privilegiate și manipularea pieței;
  - ACER - monitorizează și investighează tranzacțiile pe piața angros – **noi obligații de raportare ale furnizorilor ce vor fi detaliate într-un act normativ ulterior;**
  - Se înființează registrul UE cu toți comercianții de energie;
  - Sancțiuni minime armonizate pentru încălcarea regulamentului.

CONCLUZII

➤ **Posibile aspecte de clarificat în modalitatea de implementare a Directivei 2009/73/EC :**

- “consumatorul vulnerabil” – actuala notiune este extinsă;
- “serviciul public” – definiție neconformă Directivei;
- liberalizarea pieței – termen de realizare nedefinit clar (posibilitatea derogării);
- nelegiferarea obligației de edictare a unui cod comercial al gazelor și a unor platforme de tranzacționare a gazelor (după modelul OPCOM) pe criterii concurențiale.

ediția a IV-a
CONFERINȚA OXYGEN

18 octombrie 2011
Hotel Radisson Blu, București

MUȘAT & ASOCIAȚII
Attorneys at Law

Multumim!

GDF SUEZ